

Z P R Á V A
O ČINNOSTI MĚSTSKÉHO MUZEA A GALERIE VE SVITAVÁCH
ZA ROK 2008

Vypracovala a předkládá: Blanka Čuhelová, ředitelka MMG ve Svitavách

Městské muzeum a galerie ve Svitavách (dále jen MMG) bylo zřízeno jako příspěvková organizace města 1. 1. 1991. Veškerou činnost zabezpečuje v současné době 6,4 pracovníků, z toho 3 odborní. Od roku 2008 spravuje organizace 2 budovy – budovu Městského muzea a galerie a Ottendorferovu knihovnu.

Základním posláním MMG je podle muzejního zákona a statutu:

- Péče o sbírky
- Badatelská a ediční činnost
- Přednášková a průvodcovská činnost
- Výstavní činnost

Prioritou roku 2008 se stala nová koncepce muzea a Ottendorferova domu, vyplývající z odstěhování městské knihovny a SKS do kulturního centra Fabrika Svitavy. Přípravné práce na úpravy uvolněných prostor byly zahájeny již v roce 2007, ale jejich realizace mohla nastat až v květnu 2008 po definitivním odstěhování městské knihovny a SKS. Výsledkem bylo otevření dvou nových stálých expozic – „Hledání hvězdy Davidovy“ a „Muzeum esperanta“ ,a literární čajovny, rozšíření výstavních prostor a vybudování nového depozitáře

1. STAVEBNÍ ÚPRAVY MUZEA A OTTENDORFEROVY KNIHOVNY

1.1 BUDOVA MUZEA

a) úpravy prostor v historické části budovy pro potřeby výstavní a expoziční činnosti

Nezbytným standardem pro muzejní činnost byla instalace elektronického zabezpečení, kamerového systému a požární signalizace na PCO, využívající stávající bezpečnostní systémy připravené již v roce 2007. Byla provedena demontáž kabelové sítě po městské knihovně a instalace nových prvků rozvodů – tj. EPS, EZS, elektrorozvodů, telefonní ústředny a IT sítě. Stavební práce se omezily na úpravy otvorových prvků interiéru, bourání a posunutí nenosných příček, úpravy otopného systému a podlahových krytin. Po odstranění podlahové krytiny z PVC byly repasovány a obnoveny původní dřevěné parkety ve všech prostorách historické části budovy.

b) zřízení nových depozitářů pro uložení sbírkových předmětů

Kapacita depozitářů muzea byla dlouhodobým problémem, který byl doposud řešen provizoriem – tj. pronájemem nebytových prostor v různých objektech ve městě, nestandardním uložením sbírkových předmětů v nevhodných prostorách muzea (půda, kotelna, dvůr). Prostory po odstěhování knižního fondu MK nevyžadovaly speciálních

stavebních úprav, došlo pouze k demontáži vestavných knihovnických regálů, instalaci bezpečnostního a protipožárního systému. Místnosti byly částečně upraveny pro sklad cenin a vlastní depozitář a jediným stavebním zásahem bylo vybudování vstupních dveří z muzejní zahrady. V říjnu byly do těchto prostor svezeny sbírkové předměty z detašovaného depozitáře na ZŠ Felberova a zatím uloženy v provizoriu. Vyřešení otázky úložného mobiliáře bude úkolem pro rok 2009.

c) přesun odborných pracovišť muzea a zřízení pokladny, šatny a recepce

Pro administrativní a odbornou činnost pracovníků muzea byly zvoleny prostory po odstěhování dětského oddělení MK. Zde byly vystavěny oddělující zděné příčky, upraven otopný systém a zřízeny rozvody IT a telefonní sítě. Z podlah bylo odstraněno PVC a opraveny původní parkety. Do upravených prostor byly přesunuty kanceláře a dvě základní knihovny – sbírková a badatelská – s využitím vlastního mobiliáře. O bývalou kancelář historika byly rozšířeny galerijní sály, bylo zde instalováno typizované osvětlení pro výstavní účely. Po přestěhování badatelské knihovny vznikl malý konferenční prostor, který je využíván k pracovním jednáním, besedám a posezení po vernisážích atp. V souvislosti s těmito úpravami zázemí muzea byla instalována kuchyňská linka, kterou muzeu přenechala MK.

V dolní části historické budovy byl vyřešen vstup a odbavení návštěvníků muzea. Došlo k úpravě dvou místností po ekonomickém úseku MK, instalaci elektrorozvodů, EPS a EZS, kamerového systému, renovaci parket a instalaci vertikálních žaluzií. Nově zde bylo zřízeno místo pro pokladnu, šatnu a prodej muzejních publikací a výstavních katalogů atd. Mělo by zde být jedno ze zamýšlených informačních center s veřejně přístupným internetem (infokioskem). Vstup do hlavní části muzea byl zabezpečen mříží s elektronickým otevíráním.

d) zřízení bezbariérového přístupu do veřejně přístupných prostor a instalace výtahové plošiny

Významným zhodnocením budovy byla výstavba výtahové

plošiny pro handicapované návštěvníky. Výstavba plošiny zasáhla všechna podlaží muzea, vč. galerijních prostor a expozic Oskara Schindlera a prací techniky. Tyto prostory musely být zabezpečeny SDK konstrukcemi k omezení prašnosti, stavební práce měly dopad i na vlastní chod muzea. V rámci bezbariérového přístupu vznikly i příjezdové rampy před hlavním vstupem do muzea a k veřejnému WC ve vstupní chodbě muzea. Dne 7. prosince byla výtahová plošina za účasti zástupce MK ČR

slavnostně předána veřejnosti do užívání.

V rámci stavebních úprav muzea došlo k drobným zásahům nad rámec oprav – muzeum je připraveno na připojení do místní metropolitní optické sítě, byla opravena kanalizace ve dvoře muzea a poškozená kanalizační vpust', došlo k částečnému předláždění chodníků na dvoře muzea, v souvislosti se stavbou plošiny byla přetřena část fasády. V interiérech byly instalovány vertikální žaluzie a na oknech depozitáře v Klicperově ulici instalovány bezpečnostní mříže.

Finanční náklady na investice byly téměř 1 mil. Kč (z toho 220 tis. příspěvek MK ČR, 130 tis. příspěvek Pardubického kraje) a stavební úpravy 440 tis (z toho 200 tis. Pardubický kraj). Finanční náklady na zbudování výtahové plošiny byly 2 mil. 700 tis. (z toho 2 mil. MK ČR a 700 tis. Město Svitavy)

1.2 BUDOVA OTTENDORFEROVY KNIHOVNY

V měsíci únoru byly osloveny dvě nezávislé restaurátorské firmy, aby provedly restaurátorský průzkum Ottendorferovy knihovny. Z něj vyplynulo, že nejvíce poškozeno necitlivými zásahy bylo přízemí budovy, havarijní stav je u vnějších otvorových prvků budovy. V roce 2008 započala rozsáhlá rekonstrukce, která má za cíl zachránit budovu před přirozenou devastací a zásahy, které zde byly učiněny v minulých letech.

Přízemí budovy, původní obložení a dveře byly na mnoha místech mechanicky poškozené, odštíplé, seschlé a přetřené několika nepůvodními nátěry. Část obložení i vnějších otvorových prvků byla napadena plísní a dřevo bylo zcela stráveno. V měsících červenec – září probíhaly pod dohledem památkářů rozsáhlé restaurátorské práce. Byly kompletně restaurovány všechny původní dřevěné prvky. V průběhu práce byl zjištěn výskyt dřevokazné houby v prostoru předchozího barového pultu. Tento úsek byl vzhledem k rozsahu kompletně vysazen a rekonstruován v novém materiálu, který byl preventivně fungicidně ošetřen. Obdobně byla také ošetřena i okolní zeď. Jedno okno muselo již být nahrazeno replikou. Chybějící kovové prvky dveří byly řešeny jako rekonstrukce podle dochovaného originálu v 1. patře. V rámci fládrování bylo třeba volit kompletní rekonstrukci malovaného dubového fládrování podle dochované techniky povrchové úpravy na vstupních dveřích a dalších místech knihovny. Kvalita prací byla vysoce hodnocena zástupkyní NPÚ v Pardubicích. Kompletní dokumentace restaurování je uložena v Městském muzeu a galerii.

Finanční náklady přesáhly 600 tisíc korun, práce byly hrazeny částečně z fondu ministerstva kultury (regenerace městské památkové zóny – 255 tis.), částečně z rozpočtu města. V nově upravených prostorách byla v měsíci říjnu zpřístupněna literární čajovna.

Stav vnějších otvorových prvků – oken a dveří je velkým problémem budovy. Jejich stavu samozřejmě nikterak nepomohl silniční obchvat náměstí, který byl vybudován začátkem 80. let

minulého století a necitlivě rozpůlil původní Smetanovo náměstí s budovami knihovny, muzea, sochou Mateřské lásky a alejí. Je připraven restaurátorský záměr včetně rozpočtu na restaurování všech vnějších dveří a oken budovy a také nástropních nástěnných maleb v přízemí budovy. Zda se bude v opravách budovy pokračovat, záleží na výši příspěvku z Fondu regenerace městské památkové zóny MK ČR. Vzhledem k havarijnímu stavu budovy se však opravách vnějších oken a dveří budovy v příštích letech nevyhne.

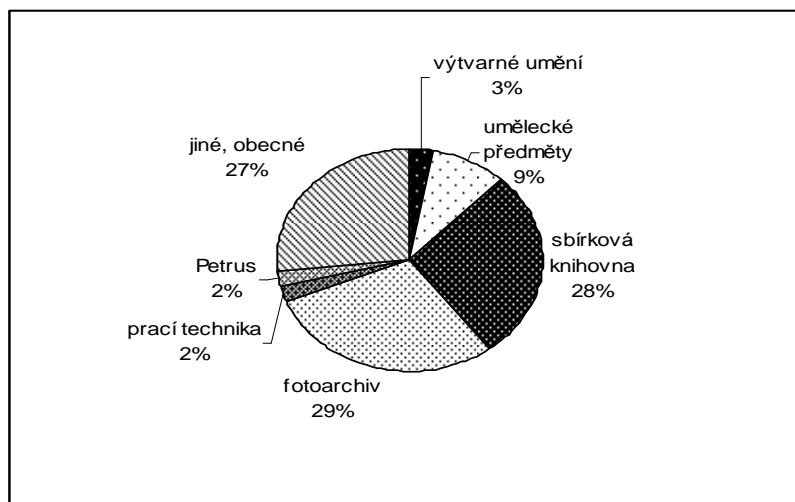
2. PÉČE O SBÍRKY

2.1. Muzejní sbírky

Podle zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů má Městské muzeum a galerie ve Svitavách v centrální evidenci sbírek při ministerstvu kultury zapsanu jednu sbírku, jež je dle dílčího charakteru sbírkových předmětů podrobněji členěna do 7 podsbírek:

Podsírka, evidovaná MK ČR	Počet položek*)		Roční přírůstek
	2007	2008	
15 – výtvarné umění	257	264	7
17 – uměleckoprůmyslové předměty	857	866	9
18 – knihy - sbírková knihovna	2601	2631	30
21 – fotoarchiv	2557	2753	196
24-1 prací technika	206	213	7
24-2 pozůstalost Aloise Petruse	200	201	1
25 – jiné, obecné	2433	2521	88
Celkem	9111	9449	338

PODÍL PODSBÍREK NA CELKOVÉM POČTU POLOŽEK:

Před zápisem do Centrální evidence sbírek na ministerstvu kultury stojí podsírka „Německá Ottendorferova knihovna“ čítající 6755 katalogizovaných svazků. Vzhledem k mimořádnému rozsahu tohoto souboru a vysokému počtu žádostí o zápis z jiných muzeí ČR nám bylo doporučeno předložit jej k aktualizaci až v roce 2009. .

2.2 Pohyb sbírek

V podsírce **výtvarné umění** přibyly především obrazy současných regionálních výtvarníků. V průběhu roku 2008 byl vyžádán znalecký posudek při nabývání výtvarných předmětů a přítomnosti znalce v muzeu jsme využili též k přezkoumání 14 dosud nezařazených obrazů.

Do podsírky **uměleckoprůmyslové předměty** jsme v průběhu roku 2008 získali 9 předmětů, mj. vyšívání kroj tzv. svéráz - přesněji jeho třetí vlna (proběhla ke konci 2. světové války). Tyto svérázové kroje vznikaly jako napodobeniny lidových krojů a využívalo se jak nových materiálů, tak starých krojových součástí.

Díky moderním možnostem prezentace našich sbírek po internetu se na nás obracují s nabídkami historických praček a předmětů souvisejících s historií praní obyvatelé z celého území státu. Stěžejní podsírka muzea **24 – 1 – Prací technika** je již dnes rozsáhlá a pokrývající historii této činnosti na

území celého našeho státu, aktuální nabídky jsou proto podrobeny přísné selekci a většinu odmítáme. Přesto jsme v roce 2008 získali dalších 7 unikátních strojů.

Rozšířila se i podsbírka **Pozůstalost Aloise Petruše**. Muzeu byl darován vyřezávaný podnos s motivem vinného hroznu, na zadní straně signovaný Aloisem Petrušem a datovaný rokem 1958:

Do podsbírky **Jiné, Obecné** zařazujeme sbírkové předměty které dokumentují rozličné činnosti života minulých generací jako jsou řemesla, domácnost, zemědělství a další.

Tyto kolekce byly obohaceny celkem o 76 exemplářů. Jednalo se například o nálezy historických domácích kalendářů z let 1919 - 1956, které popisují staré zvyky a obyčeje, pomocí dobových obrázků poučují o způsobech odívání apod. Dále jedny z prvních rozhlasových a televizních přijímačů, kancelářské pomůcky - skleněné kalamáře, dřevěné násadky apod..

2.3 Inventarizace sbírek

V souladu s ustanovením zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, §12 byla provedena inventura k ověření souladu evidenčních záznamů se skutečností. Celkem se inventura týkala:

Podsbírka - skupina	Evidenční stav	Zjištěný stav	Rozdíl
Prací technika – nový depozitář	55	66	10
Jiné, obecné / Sklo	104	104	0
Jiné, obecné / Hospodářské náčiní depozitář č.7	25	25	0

Vysvětlení rozdílu: do evidence nebyly dopsány nově získané a zrestaurované předměty, chyba byla neprodleně napravena

2.4 Konzervace sbírkových předmětů.

V roce 2008 nebyl z ministerstva kultury přiznán grant na restaurování sbírkových předmětů. Za pomoci grantu z Pardubického kraje a vlastního rozpočtu muzea byly zrestaurovány dodavatelsky odbornou firmou S. Lukas s.r.o. Brno 4 střelecké terče.

Základní očista, drobné opravy a konzervování bylo nezbytné provést u většiny nově nabytých předmětů. Vlastním pracovníkem muzea zajišťovanou opravou a konzervací prošly 4 kusy historických praček.

2.5 Prezentace sbírkových předmětů.

Sbírkové předměty slouží v souladu se svým posláním také propagaci a prezentaci muzea.

Expozice „Z historie praní“ prezentuje sbírkové předměty svitavského muzea. Je zde vystaveno 41 ks historických pracích strojů, 13 valch, 10 ručních mandlů, 5 pracích zvonů, 114 položek obecného charakteru (kuchyňská zákoutí, textilní výrobky). Průběžně je doplňována o nově získané exempláře praček a další předměty, vztahující se k tomuto tématu (historické reklamní tabule, dobové prášky, mýdla apod.

Expozice „Oskar Schindler“ v nové expozici je použito 200 reprodukcí fotografií z vlastního fondu Oskar Schindler MMG.

Výstava „Svitavská zastavení“ do 16 závěsných panelů ve vstupních prostorách muzea je použito celkem 84 reprodukcí originálních historických fotografií z muzejních sbírek.

Kulturní dům Göppingen, Německo na výstavu do Göppingenu bylo vyříděno 45 historických publikací z fondu německé Ottendorferovy knihovny, vhodných k vystavení. Při výběru byly voleny publikace hodnotné po formální (ukázky bohaté iluminace latinských a německých textů vedle publikací psaných hebrejsky, kožené vazby vedle monografií o umění) i obsahové stránce (události místopisné, popř. vztahující se k historickým událostem roku 1848, či později k protagonistově severoamerickému pobytu a působení).

Kancelář starosty pro prezentaci zapůjčen jeden z historických střeleckých terčů svitavského malíře 19. století Johanna Dittmanna.

Společnost Česko-německého porozumění Moravská Třebová zápůjčka putovní výstavy o životě V. O. Ottendorfera – 44 sbírkových předmětů

Miroslav Sychra zápůjčka 5 položek z obecných sbírek za účelem tvorby uměleckého nástěnného kalendáře

Veškeré zápůjčky sbírkových předmětů byly poskytnuty na základě individuálních Smluv o výpůjčce (popř. na základě vystaveného Badatelského listu) s požadavkem uveřejňování majitele zapůjčených předmětů.

2.6 Uložení sbírkových předmětů

V průběhu druhé poloviny roku 2008 proběhla rekonstrukce 1.NP hlavní budovy - část byla upravena na depozitní prostory. Do nového depozitáře o rozměrech 14,7 x 6,9 metrů byla v měsíci říjnu za pomoci žáků SOU a U Svitavy přestěhována podstatná část sbírky prací techniky ze suterénu ZŠ Felberova (56 strojů) a ze dvora muzea (10 strojů). Po zhotovení speciálních regálů v roce 2009 plánujeme do tohoto depozitáře umístění i ostatních předmětů této sbírky z jiných nevhodných prostor. Společně s prací technikou byla do nového depozitáře umístěna i část technických sbírek - historické rozhlasové a televizní přijímače, gramofony a magnetofony a další předměty větších rozměrů – dřevěné ledničky apod.

Další depozitář vznikl v prostoru uvolněné kanceláře v 2. NP – do těchto prostor byla v průběhu roku přestěhována podsběrka fotoarchivu.

2.7 Měření klimatických podmínek

Od dubna roku 2008 je v nově instalované expozici Oskara Schindlera zajišťováno měření teploty a vzdušné vlhkosti, a to v souvislosti s citlivými exponáty zapůjčenými z Židovského muzea v Praze a Památníku Gross Rosen v Polsku. Klimatické podmínky jsou měřeny také v depozitáři podsběrky výtvarného umění. V letních měsících, kdy nejsou výše uvedené prostory temperovány, napomáhal zvlhčovač udržovat relativní vlhkost vzduchu na předepsaných hodnotách, od počátku topné sezony však jeho kapacita nedostačuje ani při zvýšené frekvenci doplňování zásobníku.

2.8. Fotoarchiv

Fotoarchiv obsahuje historické fotografie, skleněné fotodesky s povětšinou unikátními fotografiemi, jež zachycují osoby a události z let počátku XX. století, dokumentační soubory, alba, diapozitivy, filmy a pohlednice. Fotoarchiv MMG je často využíván organizacemi i badateli. Většina fotografií je již v současné době poskytována digitální formou, aby nedocházelo k manipulacím a poškozování vlastních fotografií.

K 31.12.2008 bylo evidováno ve fotoarchivu celkově 2753 položek roční nárůst činí 196 ks. Za rok přibylo do sbírek celkem

.....	67 ks fotografií
.....	2 ks pohlednic
.....	112 ks videokazet VHS
.....	15 ks ostatních předmětů

Byly katalogizovány videokazety z let 1989 – 2005 – většina kazet byla získána převodem od místní televize CMS.

Pracovní výpomoc od agentury Marlin byla využita při ručním zakládání historických fotografií a pohlednic do předepsané ochranné obálky zn. Emba. Na rub každé fotky i pohlednice byl vepsán identifikační údaj, stejný také na obálku. Předepsanými evidenčními údaji byla vybaveno celkem 4 735 sbírkových předmětů utříděných do 19 archivních zásobníků.

2.9. Knihovní fondy a archív

Sbírková knihovna je souborem tisků, rukopisů a materiálů archivní povahy, které mají blízký vztah k regionu Svitavska. Je evidována v Centrální evidenci sbírek MK ČR a její přírůstky jsou průběžně inventarizovány v rámci II. stupně evidence. **V současnosti je evidováno ve II. stupni evidence 2 608 položek** (tisků, rukopisů, korespondence, fotokopíí, xerokopíí). Byla vykonána částečná revize záznamů PC evidence pro celkovou inventuru sbírkové knihovny, která je plánována na rok 2009.

Za rok 2008 byl nárůst přírůstků 30 jednotek, většina je v I. stupni evidence. Celkem je evidováno v hlavní přírůstkové knize, tj. v I. stupni evidence **2 631 položek**. Počet výpůjček k prezenčnímu studiu za rok 2008 úhrnem 54 položek.

Přírůstky fondu sbírkové knihovny

Rok	Přírůstky
2005	80
2006	27*
2007	599
2008	30**

Poznámky a komentáře

*) výjimečný rok oslav výročí města, k zápisu všech přírůstků došlo v roce 2007

***) nižší počet přírůstků neodpovídá skutečnosti, protože se jedná o zlomek skutečného stavu, k jehož zápisu dojde v roce 2009.

Archív

Významně byl doplněn archivní fond Oskar Schindler v souvislosti s vernisáží expozice HHD. Muzeu byly poskytnuty cenné fotografie, filmové dokumenty a publikace spjaté s příběhem Oskara Schindlera. Materiály jsou převážně české, polské a anglické provenience a k zařazení a evidenci do fondu dojde v roce 2009.

Zajímavá je komunikace a začínající spolupráce s ing. Klausem Metzgerem, amatérským historikem z Hildesheimu (SRN). Ten se snaží o zřízení univerzity a muzea Oskara Schindlera v Hildesheimu, tedy v místě, kde Schindler pobýval do konce života. Metzger byl u nálezu proslulého Schindlerova kufra a je iniciátorem umístění pamětní desky na domě v Hildesheimu, kde Schindler pobýval.

Badatelská knihovna

Na základě rozpočtové kapitoly nákupu knih je průběžně doplňována tzv. muzejní badatelská knihovna, která je plně přístupná veřejnosti. Ta v současnosti zahrnuje **3 770 publikací**. Knihovna obsahuje 8 oddělení (Dějiny výtvarného umění, České dějiny, Světové dějiny, Vojenství, Geografie, Encyklopedie, Periodika, Naučné vědy) a je zpracována programem Bach.

Za rok 2008 byl roční přírůstek **52 knih**. V roce 2008 došlo k přestěhování knihovny a jejího fondu do nových prostor po odchodu dětského oddělení MK a při stěhování byla provedena částečná revize fondu a knihy, jichž se nepoužívá, byly vyřazeny a uskladněny do depozitních prostor. Současně byly pořízeny nové knihovní regály pro zvýšení kapacity knihovny. K zápisu nových knih do II. stupně evidence dojde v prvním čtvrtletí roku 2009.

Je plánován další rozvoj technické vybavenosti knihovny o veřejně přístupný internet s elektronickou databází knih v programu Bach. K tomu je využit mobiliář převedený do inventarizace muzea z majetku městské knihovny a rovněž 1 počítačová stanice. Ke zprovoznění databáze dojde v roce 2009. Knihovna se nyní nachází v provizorním chodu, kdy požadované publikace chystají badatelům pracovníci muzea. Počet distančních výpůjček úhrnem 43.

Ottendorferova knihovna - fond knihovny, čítající 6 755 svazků a publikací, jenž je umístěn v přízemí MMG, je kompletně katalogizován a připraven k zapsání do centrální evidence sbírek MK. Část knihovního fondu byla společně s putovní výstavou O životě V. O. Ottendorfera prezentována na výstavě v Göppingen (SRN) a Moravské Třebové.

Badatelské návštěvy

Archiv muzea navštívilo k prezenčnímu studiu v roce 2008 celkem **18 badatelů** (v roce 2005 – 15, 2006 - 9 badatelů). V drtivě většině se jednalo o středoškolské a vysokoškolské studenty, kteří pracovali na seminárních, bakalářských a diplomových pracích. Současně bylo řešeno na 26 komplexních žádostí o konzultace formou elektronické komunikace. Spektrální šíře řešených témat je rozmanitá – od vyloženě historických témat (historie nemovitostí, památek a objektů na katastru města, historie přírodních rezervací na Svitavsku a přírodních lokalit, po témata ekologická (botanická) a sociokulturní (osídlování města v roce 1945, život české měnšiny, sportovní aktivity za 1. republiky atd.).

Počet výpůjček badatelů úhrnem 97 položek.

3. BADATELSKÁ A EDIČNÍ ČINNOST

3.1 Stolní historický kalendář fotografií Svitavy a jejich region 2009

V květnu byla zpracována textová část stolního kalendáře Svitavy 2009. Kalendář je výsledkem dlouhodobé spolupráce se svitavským fotografem M. Sychrou a je již čtvrtým pokračováním této edice.

3.2 Informační a turistická skládáčka Ottendorferův dům

V prosinci byla připravena nová informační skládanka o Ottendorferově knihovně. Zadavatelem práce bylo ICMS.

3.3 Presentace muzea v turistických časopisech a webových portálech

V průběhu roku vznikly 3 rozsáhlejší prezentační materiály pro časopisy KAM po Česku, TiM a Dovolená po Česku, jejichmi zadavateli bylo ICMS. Pokračovala i spolupráce s tiskovinou Svitavský deník. Pro časopis České kuriozity byla připravena stránka A4 o svitavském náměstí a významných domech.

3.4 P. Engelmar Unzeitig

Ve spolupráci s římskokatolická farností ve Svitavách jsme shromažďovali historické materiály a dokumenty k přípravě blahořečení rodáka z Hradce nad Svitavou, mariahillského misionáře P. Engelmara Unzeitiga. Unzeitig patří k významným rodákům regionu s nadnárodním přesahem. Byl vězněm KT Dachau a obětoval se při ošetřování sovětských zajatců v KT, kteří onemocněli tyfem. P. Unzeitig v roce 1945 tyfové epidemii podlehl a byl nazýván Mučedníkem blíže lásky. V muzeu byl sestaven jeho životopis a výstavní panel a probíhaly konzultace nad výrobou dřevěné plastiky, která byl v kopii věnována do mateřského domu kněze ve Würzburgu a do kostela v Hradci nad Svitavou.

3.5 Svitavský informační a kulturní zpravodaj Lucerna

Pracovníci muzea pokračovali v sestavování a sazbě 3 stran zpravodaje s aktuálními zprávami o dění v muzeu a ve městě. Vedle zpráv o chystaných akcích a výstavách s historickou tematikou byly na pokračování sepisovány tipy na výlety po zajímavých místech svitavského okolí.

3.6 Média, Comvision - CMS

Na mediálním poli pokračovala spolupráce s ČRo Pardubice a ČRo 1 Radiožurnál.

Byly zpracovány podklady pro reportáže místní televize Comvision – zajímavosti z dějin města, připravované projekty, pozvánky na akce a výstavy.

4. PŘEDNÁŠKOVÁ A PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST

Celkem bylo v roce 2008 uspořádáno 44 přednášek a prohlídek města či historických budov. V tomto počtu nejsou zahrnuty komentované prohlídky muzea.

4.1 Univerzita třetího věku V. O. Ottendorfera

V září 2008 byl otevřen další ročník U3V pro 30 posluchačů. Výuka zimního semestru začala oborem Regionální dějiny a uskutečnilo se 8 tříhodinových přednášek v prostorách gymnázia a Fabriky Svitavy, tj. s hodinovou dotací 24 hodin. Přednášky se uskutečnily v termínech 17.9., 1.10., 15.10., 29.10., 12.11., 26.11., 17.12., 14.1. 2009)

4.2 Hledání hvězdy Davidovy a Oskar Schindler

Tematické dvouhodinové a tříhodinové přednášky s projekcí dokumentů. Zjišťujeme zvýšený zájem o dějiny židovské diaspory na území regionu na školách všech typů, snad díky rozšířené výuce holocaustu a dějin II. světové války, kdy jsou využívány granty MŠMT. Zvýšený zájem svitavských i mimosvitavských škol o přednášky vyplývá také z otevření nové stále expozice Hledání hvězdy Davidovy – Oskar Schindler.

- 28.4–2.5. Mediální propagace expozice HHD – rozhovory a články, komentované prohlídky pro redaktory ČTK, ČRo 1 Radiožurnál, Rádio Česko, ČT Zpravodajství Pardubice, MF Dnes, Prager-Zeitung, ZDF, AE-Report, ČRo Pardubice, Svitavský deník.
- 27. 6. Pedagogický sbor a zaměstnanci SZŠ ve Svitavách (cca 30 osob)
- 9.10. Střední integrovaná škola Ústí nad Orlicí (25 studentů)
- 10.10. Delegace studentů ze SRN (cca 45 osob)
- 17. 10. Delegace studentů z USA (27 osob)
- 5.11. Účastníci konference knihovníků ČR – pořádala MK (40 osob)
- 5.11. Účastníci konference knihovníků ČR – pořádala MK (45 osob)
- 10.11. Přednáška pro veřejnost pořádaná Městskou knihovnou v Mor. Třebové
- 10.11. Přednáška pro studenty Gymnázia v Mor. Třebové
- 11.11. Přednáška pro studenty SOU a SIŠ v Mor. Třebové

4.3 Prohlídka města

Ke standardní činnosti muzea patří realizace prohlídek města a jeho památek. Prohlídky jsou přizpůsobeny požadavkům zájemců a mohou flexibilně dosahovat délky až 5 hodin. Nejčastěji jsou využívány okruhy a) kostel sv. Jiljí – městský hřbitov – Ottendorferův dům – náměstí – věž – muzeum a b) náměstí – Ottendorfeův dům – muzeum – svitavská předměstí. Výklad je koncipován pro všechny zájmové skupiny – od mateřských škol – po turistické zájezdy a vysokoškolské studenty.

- 28. 3. Noc s Andersenem organizovaná Městskou knihovnou ve Svitavách (20 dětí). Noční prohlídka města a svitavské pověsti
- 25. 4. Účastníci festivalu amatérských pěveckých sborů – cca 50 osob po dvou skupinách
- 26. 4. Účastníci semináře ředitelů základních škol, který pořádala ZŠ Felberova (12 osob)
- 29. 4. Účastníci biologické olympiády pořádané Gymnáziem ve Svitavách
- 21. 9. Český esperantský svaz – Ottendorferova knihovna a historie města (cca 20 osob)
- 29. 9. SZŠ Svitavy (25 osob – 1.A)
- 29. 9. SZŠ Svitavy (22 osob – 1.B)
- 5.11. Účastníci konference knihovníků ČR – pořádala MK (40 osob) Ottendorferova knihovna + muzeum esperanta
- 5.11. Účastníci konference knihovníků ČR – pořádala MK (45 osob) – Ottendorferova knihovna + muzeum esperanta

4.4 Historie města a kostel sv. Jiljí

- 27. 5. Speciální mateřská škola Svitavy (20 dětí) – Starobylé říkání a pověsti
- 30. 5. VIP – delegace cca 10 osob při oficiální návštěvě města
- 31. 5. Světlanka Svitavy – přednáška o historii kostela sv. Jiljí - za účasti veřejnosti (cca 25 osob)
- 9. 6. Gymnázium Svitavy (15 studentů) – kostel sv. Jiljí
- 10. 6. Speciální škola Moravská Třebová (cca 20 osob)
- 12. 6. Gymnázium Svitavy (12 studentů) – kostel sv. Jiljí
- 7. 7. KČT a Sdružení občanů postižených civilizačními chorobami Brno – kostel sv. Jiljí a městský památkový okruh (30 osob)
- 29.8. Gymnázium Svitavy – prohlídka města v rámci přípravného týdne (prima – 30 osob)
- 29.8. Gymnázium Svitavy – prohlídka města v rámci přípravného týdne (první ročníky – 30 osob)
- 9.9. Gymnázium Svitavy – kostel sv. Jiljí (15 studentů)
- 10.9. Gymnázium Svitavy – kostel sv. Jiljí (14 studentů)
- 15.9. Gymnázium Svitavy – kostel sv. Jiljí (15 studentů)
- 19.9. Gymnázium Svitavy – kostel sv. Jiljí (16 studentů)

4.5 Ostatní přednášky

- Jindřich Štreit na výstavě – dvě komentované prohlídky výstavy pro školy i veřejnost
- Esperanto v kontextu dalších jazyků – tři přednášky pro školy i veřejnost o současnosti a významu esperanta

5. EXPOZICE A VÝSTAVY

5.1 Stávající stálé expozice

Svitavská zastavení - výstava je instalována ve vstupní části budovy muzea a využívá především zvětšených dochovaných starých pohlednic Svítav z fotoarchivu muzea. Nabízí stručné informace o založení města, nejdůležitějších událostech a kulturních památkách. Je doplněna doprovodným textem v německém jazyce, který je k dispozici v pokladně muzea.) **Z historie praček** - expozice umístěná v půdních prostorách muzea zachycuje vývoj pracích strojů a nástrojů od nejjednodušších plácaček, valch a zvonů, přes mechanické až po plně automatické pračky. Expozice je průběžně doplňována o nově získané zajímavé exempláře a písemný a obrazový materiál.)

Nově byly v roce 2008 realizovány dvě stálé expozice – **Hledání hvězdy Davidovy** v budově muzea a **Muzeum esperanta** v budově Ottendorferova domu.

5.2 Hledání hvězdy Davidovy – Oskar Schindler

Během roku 2007 byl připraven návrh projektu *Hledání hvězdy Davidovy – Oskar Schindler – Spravedlivý mezi národy*, který měl být významně podpořen z fondů EU a napojen na granty cestovního ruchu destinace Českomoravské pomezí. Ukázalo se, že výzvy k podání projektu budou v takové míře zpožděny, že k realizaci projektu k termínu duben 2008 (sté výročí narození Oskara Schindlera) nemůže dojít. Proto byla připravena druhá, skromnější varianta projektu. Předpokladem úspěšnosti projektu bylo propojení nově vznikající stálé expozice s realizovanými projekty z roku 2007, resp. propojení expozice s nosnými moduly webových stránek muzea „*Oskar Schindler*“ a „*Městský památkový okruh*“ se zachováním důrazu na

a) **rozvoj cestovního ruchu** destinace ČMP.

b) **edukativní charakter expozice** – napojení na školy všech typů jako podpůrný prvek výuky holocaustu a židovského osídlení v regionu, vytvoření pracovních listů pro ZŠ a SŠ.

c) zachování **interaktivních prvků v expozici** – napojení na veřejné servery s tematikou holocaustu, projekce filmových dokumentů o holocaustu a osobnosti Oskara Schindlera.

Etapy realizovaného projektu HHD

- V období prosinec 2007 – leden 2008 bylo zpracováno **libreto stálé expozice HHD** a definován rozsah expozice a její tématická náplň. Svěpomocí byla vypracována půdorysná studie úprav expozičních prostor a vyčísleny hrubé náklady na stavební úpravy, technologické zabezpečení expozice (IT a elektrorozvody, vyhodnocování nabídek pro zřízení multimediální projekční stanice, nové osvětlení expozice, návrh expozičního mobiliáře, cenové kalkulace grafických prací na výstavních panelech a překladů textů do anglických a německých mutací.

- V lednu 2008 byly zahájeny rozsáhlé **stavební úpravy expozičních prostor**. Došlo k demontáži stávajícího mobiliáře, odstranění původní podlahové krytiny z roku 1976.

bylo provedeno členění expozice, výměna elektrorozvodů, instalace nového osvětlení, likvidace zastaralých elektrorozvodů s zednické práce na přípravě nového osvětlení, EZS a EPS a rozvodů kabeláže v prostorách přednáškového sálu a multimediálního projekčního místa.

- Do konce března bylo obsahově a graficky připraveno 33 výstavních panelů s historickými texty a dobovými fotografiemi. Expozice má tři základní okruhy:

a) **dějiny Židů a jejich osídlení v ČMP**; b) **holocaust v Evropě** – vznik, průběh a důsledek v dějinách; c) **příběh Oskara Schindlera** a jeho podíl na záchraně Židů v Polsku a na území Čech. Pro realizaci projektu byla oslovena řada institucí – mezi jinými Židovské muzeum v Praze, Památník v Terezíně, Terezínská iniciativa, muzea v destinaci ČMP (Polička, Mor. Třebová, Litomyšl, Jevíčko, Vys. Mýto), Památník holocaustu v Yad Vashem v Jeruzalémě, Panstwowe muzeum w Oswiecimi, Muzeum ve Velké Rogoznici – Gross Rosen – i soukromých badatelů – mj. prof. A. Skotnicki z Krakova, A. Kobielec z muzea v Osvětimi, dr. I. Cermanová ze ŽM v Praze, Robin O’Neil z Londýna, K. Lorenz a M. Pemper z Augsburgu (SRN). Pro napojení expozice do vzdělávacího

systemu byly některé problémy konzultovány s pedagogy (Gymnázium Svitavy, Litomyšl, Mor. Třebová) a metodické a pracovní listy byly připraveny ve spolupráci s V. Velešíkem a J. Žilkou (Gymnázium Svitavy) a M. Štrychem (ZŠ Felberova). Odborné konzultace probíhaly s HÚ FF MU v Brně.

- V březnu probíhaly technické práce na přípravě a digitalizaci více než dvou set dobových fotografií, které jsou součástí výstavních panelů, probíhala typografická příprava panelů a finální realizace 2 velkoplošných tisků (DTP centrum Svitavy a firma Grafiko Svitavy).

- V dubnu došlo k vlastní instalaci panelů, překladů textů do jazykových mutací a instalace projekční techniky. Byly připraveny digitální formáty dokumentů konverzí z VHS na DVD formát. Expozice byla opatřena mobiliářem – vitrinami a lavicemi s multimediálním stolem. Bylo instalováno zatemnění žaluziemi.

- Na základě smluv o dlouhodobé zápůjčce byly svezeny trojrozměrné předměty ze Židovského muzea v Praze a muzea tábora v Gross Rosen. Byly připraveny, zatím ve zjednodušené verzi, tištění průvodci expozic v českém, německém a anglickém jazyce.

- Ve spolupráci s městem Svitavy proběhlo zahájení expozice za účasti významných hostů z institucí, které se významně podílely na jejím vzniku. O otevření nové expozice referovaly nejvýznamnější zpravodajské relace v ČR. Radka Oblouková připravila se souborem DoMa u příležitosti zahájení komponovaný kulturní program, v němž zazněly melodie z filmu Schindlerův seznam, úryvky z dopisů Židů terezínského ghetta a poprvé zazněla jména svitavských Židů, kteří holocaust nepřežili.

Realizace nové expozice byla finančně hrazena ze tří zdrojů: rozpočtu muzea (200 tis. Kč), finančního příspěvku města (100 tis.Kč) a příspěvku Pardubického kraje (200 tis. Kč)

5.3 Muzeum esperanta

Český esperantský svaz (ČES) připravoval již několik let projekt vybudování centra esperantistů České republiky. Když se v roce 2007 uvažovalo o dalším využití sálu v přízemí Ottendorferova domu

a vzhledem k aktivitě místních esperantistů, byl tento prostor ČES k tomuto účelu nabídnut. Rozhodnutí o zřízení Muzea esperanta ve Svitavách padlo zejména z těchto důvodů:

- zájemci o esperanta se rekrutují ze vzdělanějších vrstev na celém světě a jsou ve stálém styku, neustále spolu komunikují a navštěvují se.

- jde o zajímavost pro turisty a návštěvníky destinace v rámci společných produktů cestovního ruchu, i pro nahodilé návštěvníky města.

- prostřednictvím muzea esperanta se zviditelní město Svitavy ve světě, ohlasy ihned po otevření jsou značné

- využití budovy, která sloužila i v minulosti vzdělávání a kultuře

- informování o regionu, a jeho turistických nabídkách prostřednictvím esperantských časopisů a internetů mimo Českou republiku

- rozšíření nabídky v regionu pro turisty zejména ze zahraničí – návaznost na nově otevřenou expozici o životě Oskara Schindlera a holocaustu „Hledání hvězdy Davidovy – Oskar Schindler - Spravedlivý mezi národy

- úzká spolupráce s nově vybudovanou moderní městskou knihovnou ve Svitavách – ve spolupráci s ČES se připravuje otevření sekce esperantské knihovny

- využití nového vzdělávacího a komunitního a kulturního centra ve Svitavách ke konání esperantských mezinárodních symposií a konferencí

Etapy budování expozice

- V průběhu měsíců leden – červen se ve spolupráci s komisí Českého esperantského svazu připravovalo libreto a obsahová náplň muzea, jednalo se o zápůjčkách (Národní knihovna ve Vídni, Městské muzeum v České Třebové a soukromí sběratelé.

- Po vystěhování Střediska kulturních služeb v měsíci červnu a červenci probíhaly stavební práce - bourání průhledu do čajovny (při něm bylo objeveno původní okno s mřížemi), výměna elektrorozvodů, instalace nového osvětlení, malování, podle návrhů se vyráběl mobiliář. Srpen a začátek září jsme věnovali výrobě informačních panelů, stěhování knih, instalaci výstavy.

- Muzeum bylo slavnostně otevřeno 20. září za účasti esperantistů z ČR i zahraničí. U příležitosti zahájení muzea přišlo na jeho adresu do Svitav na 250 blahopřání a pozdravů ze všech koutů světa. Muzeum tvoří především vzácné exempláře knih, vydávaných v esperantu ve všech zemích světa. Součástí muzea je badatelná vybavená například elektronickým slovníkem či knihovnou esperantské literatury. V expozici naleznete údaje o historii esperanta, slovníky a počítač s dalšími informacemi, jsou zde umístěny vzácné exempláře knih vydaných v esperantu, nechybí ani sběratelské kuriozity. Většina knih z bohaté esperantské knihovny je badatelsky přístupná veřejnosti. Sbírkové předměty jsou získány ze soukromých sbírek, některé vzácné artefakty zapůjčilo Muzeum esperanta ve Vídni a Městské muzeum v České Třebové.

Celkové náklady na vznik Muzea esperanta činily 250 tisíc, z toho příspěvek MK ČR 150 tis., Město Svitavy 30 tis., americký fond Esperantic Studies Foundation 40 tis. a ČES 30 tis.

5. 4. Výstavy ve vlastních prostorách

- **Výstava betlémů, Vánoční pohlázení na duši - dřevo, kámen**

Jan, Jana, Lada a Květa Rejmanovi a Bartoloměj Štěrba

Tradiční výstava betlémů, řezbářské práce známé řezbářské rodiny z Vysokého Mýta

- **Svět bublinek a muzejních plakátů**

Výstava reklam, dobových sklenic a přístrojů majících spojitost s výrobou, plněním a distribucí minerálků a kyselek ve spolupráci s Múzeem obchodu v Bratislavě.

Doplněna ukázkami plakátů k výstavám, které probíhaly v letech 1980 - 2007 ve svitavském muzeu.

- **Miroslav Blažek - obrazy**

Retrospektivní výstava obrazů malíře – lékaře, v současnosti žijícího v Humpolci k jeho životnímu jubileu byla doplněna obrázky na kamenech jevíčské malířky Mirky Buryškové

- **František Čermák – malířské ohlédnutí**

Jozef Fajmon, Jaroslav Škranc – krása dřeva

Výstavu obrazů brněnského malíře Františka Čermáka k jeho nedožitým osmdesátým narozeninám společně s řezbami dalších dvou jubilantů - jeho přátel - Jozefa Fajmona (85) a Jaroslava Škrance (70)

- **28. národní výstava amatérské fotografie**

Tradiční národní výstava již po dvanácté ve svitavském muzeu. Součástí výstavy bylo vyhodnocení vítězů soutěže amatérských fotografů ČR a slavnostní udělení cen

- **Jiří Křiklava – obrazy**

František Bečka – kované plastiky

Obraz a komponované fotografie z Vysočiny a kovové plastiky uměleckého kováře F. Bečky.

- **Jindřich Štreit - fotografie**

Rozsáhlá retrospektivní výstava fotografií jednoho z nejznámějších českých fotografů současnosti

- **Renata Greiner – obrazy, Miloslava Nievaldová a Robert Kaufman – skleněné objekty**

Výstava obrazů německé malířky, jejíž tvorba se vyznačuje surrealismem, manýrismem a grafickou abstrakcí byla doplněna skleněnými objekty dvou absolventů sklářské umělecké školy ze Železného Brodu.

- **Pojďme si hrát**

Výstava klasických dřevěných hraček. Exponáty zapůjčeny z Regionálního muzea v Chrudimi a od soukromých sběratelů. Výstava byla doplněna hracím koutkem pro děti, některé z exponátů je možno si přímo v muzeu zakoupit.

5.5. Výstavy ostatní

- **Fabrika Svitavy**

- a/ **Svitavy Včera a dnes** výstava fotografií svitavského fotografa J. Čermáka
- b/ **Z historie Ettlovy továrny** - výběr fotografií do přízemí Fabriky
- c/ **Cesta ke svobodě** fotografie J. Štreita ve spolupráci s prevencí kriminality
- **Kulturní dům Göppingen (SRN)** - V. O. Ottendorfer a jeho knihovna
- **Společnost Č-N porozumění Moravská Třebová** V. O. Ottendorfer a jeho knihovna

Rok	2004	2005	2006	2007*)	2008
Počet návštěvníků	4651	4939	6255	12969	4085

*) výjimečný rok – jen na výstavu Lega přišlo 9 tis. návštěvníků

Rok 2008 byl návštěvnicky výjimečný – vzhledem ke stavebním úpravám budovy a stavbě zvedací plošiny byl v období turistické sezóny omezen provoz.

6. OSTATNÍ AKCE MUZEA

6.1 MASOPUST

Pátý ročník masopustního průvodu masek a muzikantů z Vortové na Hlinecku na svitavském náměstí. Na masopustní průvod, který vyšel od Ottendorferova domu a prošel a protančil celé náměstí se přišly podívat stovky lidí. Součástí bylo i tradiční stánkové občerstvení. Soubor z Vortové je navržen na ochranu národních a kulturních tradic ze strany UNESCO.

6.2 ZPŘÍSTUPNĚNÍ VĚŽE KOSTELA NAVŠTÍVENÍ P. MARIE

Pracovníci muzea zajišťují ve spolupráci s Informačním centrem města Svitavy na turistickou sezónu (červen – září) o víkendech zpřístupnění vyhlídky z věže kostela Navštívení P. Marie a také výstavy zde instalované. Provoz věže a turistické vyhlídky zabezpečují také v období Vánoc a Nového roku a při veřejných akcích na svitavském náměstí.

6.3. 1. SPOLEČNÁ MUZEJNÍ NOC MĚST ČESKOMORAVSKÉHO POMEZÍ

Ve spolupráci se souborem DoMa vedeným Radkou Obloukovou bylo připraveno non stop čtení textů, které jednotlivé aktéry ovlivnily v době jejich mládí. Od 17 hodin to bylo plných osm hodin četby, recitace, přednášek, muziky, které na sebe navazovaly. Nejmladšímu z vystupujících bylo 15, nejstaršímu 80 let. Akce probíhala společně s podobnými v ostatních městech ČMP.

6.4 DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

Konaly se 21. září, kdy byly zdarma otevřeny tyto objekty: kostel Sv. Jiljí, kostele sv. Josefa, interiér a věž kostela Navštívení P. Marie, Ottendorferův dům, Městské muzeum a galerie, Sponerova (Ettlova) vila a Fabrika.

6.5. OTEVŘENÍ ČAJOVNY ČERVENÁ KNIHOVNA

Slavnostní otevření čajovny v nově zrekonstruovaných prostorách Ottendorferovy knihovny, jeho součástí byla beseda s předním znalcem čajových obřadů a koncert.

6.6. KONCERT SÓLO PRO VIOLONCELLO

Koncert prvního violoncellisty bavorského rozhlasového orchestru Gottfrieda Greinera a Petry Čadové.

6.7 VÁNOCE VE SVITAVÁCH

- 7. prosince zahájení vánočního období ve Svitavách za pomoci řady dobrovolných spolupracovníků muzea a SKS každoroční akcí v prostorách MMG, Ottendorferova domu, kinokavárny a na svitavském náměstí. Předvádění tradičních vánočních zvyků a obyčejů, vánoční výzdoby, koncerty, pohádky a vánoční jarmark na náměstí. Součástí byly **Marcipánové vánoce** v Muzeu esperanta, pořádané členy Českého esperantského svazu.

- 9. prosince **Den vánočních ozdob** – malování a prodej klasických baněk, výroba a prodej ozdob z přírodních materiálů.

10. prosince **Den voňavého dřeva** – ukázky řezbářských prací, prodej dřevěných ozdob a výrobků, malování tradičních krounských dřevěných hraček

14. prosince **Den patchworku** vedení tvůrčí dílny pro veřejnost ve spolupráci s litomyšlským Spolkem patchworku. Možnost zakoupení drobných výrobků.

6.9 ŠTĚDROVEČERNÍ PROHLÍDKA MUZEA

Noční prohlídka expozic před půlnoční štědrovečerní mší spojená s živým koncertem – improvizací - svitavských muzikantů

Organizačně jsme se podíleli na dalších akcích, kde jsme nebyli hlavními pořadateli: **Tříkrálový průvod, Svitavské slavnosti.**

7. ODBORNÁ ČINNOST

7.1 Sloup P. Marie na Hraniční ulici

Příprava podkladů pro granty na obnovu kulturního dědictví Pk, které spočívají v obnově a restaurování památek nacházejících se na katastru města. Pro obnovu byl vybrán světecký sloup P. Marie Vambeřické na Hraniční ulici. Památka z roku 1800 byla renovována, očištěna a ozdobné kartuše byly odborně pozlaceny.

7.2 Plastika na ulici bří Čapků

Jednání o restaurování s autorem plastiky před mateřskou školkou na ulici Bří Čapků akademickým sochařem J.Kolomazníkem. Plastika byla opravena a zrestaurována v průběhu měsíce října.

7.3 Langrova hrobka

Od začátku roku probíhala jednání s Technickými službami MS a fakultou restaurování Univerzity Pardubice ohledně restaurování Langrovy hrobky na svitavském hřbitově, byl zpracován historický popis hrobky. V průběhu letních měsíců proběhla oprava žulové obruby přeosazení čtyř náhrobků, očištění sochy, úprava povrchu Antigrafity a terénní úpravy. Restaurátorská zpráva je uložena v městském muzeu..

7.4 Osazení replik chrličů na soše Mateřské lásky

Po jednáních s partnery ve Stuttgartu, ve městě, kde se nachází jedna ze čtyř kašen Mateřské lásky z dílen tamního akad.sochaře prof. Donndorfa, byla recipročně vyměněna technická data o památce mezi českou a německou stranou. Německé strana po nás požadovala specifické rozměry soklu a osazení sochy, které posloužily k renovaci sochy v SRN v loňském roce výměnou za historicky věrných odlitky v roce 2003 zcizených chrličů v podobě lví hlavy na sousoší, umístěném v Parku Jana Palacha ve Svitavách. Po několika jednáních s vedením katedry restaurování Univerzity Pardubice studenti podle odlitků zhotovili epoxidové repliky v patině bronzu, které byly instalovány na svitavském sousoší.

7.5 Stabilizace hraničních kamenů v lokalitě naučné stezky

Z iniciativy členů Moravskoslezské akademie pro vědu, vzdělání a umění se sídlem v Brně bylo vypracováno dobrozdání pro záměr geodetického zaměření a následné stabilizace hraničnicků v lokalitě naučné stezky Na českomoravské pomezí – Svitavsko. S podporou Mikroregionu Svitavsko došlo k přesnému zaměření stávajících hraničnicků a zaměření a zakreslení hraničnicků, které byly zcizeny v roce 2007. Místa ztracených kamenů z roku 1754 byla opatřena ocelovými profily vyplněnými betonem a dochované cenné kameny s unikátními reliéfy a nápisy byly opatřeny betonovou patičí, která by měla zamezit jejich případné krádeži. Toto ukotvení by mělo následovat i u kamenů, které nejsou přímou součástí NS, a to v roce 2009.

7.6 Evidence a vyhledávání pomníků obětem válečných konfliktů

Pracovníci muzea spolupracovali na vytvoření databáze válečných pomníků, hrobů a památek vojenských konfliktů 19. a 20. století. Byly aktualizovány seznamy těchto památek na katastru města, kde přibyl hromadný hrob pruských vojáků z roku 1866. V okolních obcích se od roku 2008 objevily snahy renovovat pomníky obětem konfliktů 20. století, zejména pak 1. světové války. Pracovníci

muzea pak poskytovali informaci a v případech, kdy se dochovaly, i fotografie takových pozůstatků. Byly zaměřeny pomníky v Bělé nad Svitavou a v Mor. Radiměři. Zvláštní osud postihl pomník obětem 1. světové války v Lačnově. Lačnovský pomník, resp. jeho značně poškozený relikt, byl mediálně sledovanou kauzou v polovině roku a výsledkem zájmu byl svoz zbytku pomníku na zahradu muzea. Žulové torzo pomníku je zbaveno veškerých pozůstatků nápisů a připevněných desek se jmény obětí 1. světové války a po roce 1945 obnovených nápisů na památku osvobození a obětem 2. světové války. Obnovení pomníku by si vyžádalo vysoké finanční náklady, jejichž získání se nedá předpokládat.

7.7 Významné vily Pardubického kraje

Byly připraveny podkladové materiály pro chystanou publikaci, na které se finančně podílí i město Svitavy. Jednalo se o soubory textů o historii vily Johanna Budiga a rodiny Langer a byly digitálně zpracovány skleněné pozitivy interiérů vily z pozůstalosti rodiny Budig. Na rok 2010 je domluvena výstava, která bude tuto publikace doprovázet.

7.8 Historie Ettlovy vily

Pro tradiční akci Dny evropského dědictví byla zpracována stručná historie Ettlovy vily (někdejšího OkÚ Svitavy, dnes ÚPZSVVM) s přilehlým parkem jako zajímavosti pro návštěvníky. K otevření vily pro veřejnost došlo v rámci akce poprvé.

7.9 Stavební úpravy staré radnice

Na žádost soukromého editora byla zpracována historie objektu radnice na náměstí a její stavební úpravy z let 1839 – 1849 a poskytnuta fotodokumentace.

7.10 Křišťálová noc ve Svitavách

Pro server Terezínské iniciativy a holocaust.cz v rámci projektu osudových osmiček a Křišťálové noci v Sudetech – čsl. pohraničí – byla zpracována studie o průběhu a následcích Křišťálové noci ve Svitavách 10.11.1938. Autorům projektu byly poskytnuty historické fotografie z muzejního archivu.

8. RŮZNÉ

8.1. Vznik Společenství muzeí měst Českomoravského pomezí

V průběhu roku 2008 proběhla ve svitavském muzeu tři jednání ředitelů muzeí měst ČMP (Svitavy, Litomyšl, Polička, Moravská Třebová, Vysoké Mýto), v měsíci květnu byla podepsána Dohoda o ustavení Společenství muzeí měst Českomoravského pomezí. První společnou akcí byla 1. společná muzejní noc měst ČMP.

8.2 Středoškolská odborná činnost - předsednictví hodnotící komise soutěže okresního kola středoškolské odborné činnosti 16.4. v DDM Svitavy v oboru historie a společenské vědy – hodnotilo se 6 prací

8.3 Výtvarná a literární soutěž k prevenci kriminality Účast na přípravě, vyhlášení a vyhodnocení obou soutěží, spolupráce při organizaci slavnostního vyhlášení vítězů

8.4 Správa webových stránek muzea

Webové stránky byly průběžně doplňovány ve všech sekcích, a to textem i obrazem. Protože se jedná o zcela nový redakční systém z roku 2007, stránky byly vyladěny z hlediska technické funkčnosti, zdokonaleny Archivy výstav, kde jsou průběžně doplňovány upravené fotografie a komentáře.

8.5 Informační a navigační systém ve Svitavách

Muzeum participuje na nadstavbové části projektu *Informační centrum a kavárna Oskara Schindlera* v parku Jana Palacha. V průběhu roku byla vytvořena koncepce informačního systému ve městě, která výrazným způsobem modifikuje stávající navigační systém. Jedná se o vytvoření technologicky propojené sítě informačních center ve městě s využitím nových komunikačních prvků – napojení na

metropolitní síť ve městě, začlenění recepcí v centru Fabrika Svitavy a v muzeu do informační sítě se sdílením databází kulturních a sportovních aktivit v ČMP. Navigační systém předpokládá zhotovení map cestovního ruchu ve městě a v destinaci ČMP a bude napojen na realizované struktury webových stránek muzea a města. Nedílnou součástí systému jsou instalované tabulky s historií památkových objektů a lokalit, kudy prochází naučný památkový okruh ve městě. Modifikace systému spočívá v aktualizaci informačních panelů ve městě a jejich grafické sjednocení tak, aby návštěvník města se s nimi setkával již od hlavních příjezdových komunikací.

8.6 Socha Trojzubce

Na základě požadavku vedoucího odboru životního prostředí bylo vyvoláno jednání s řezbářem z Moravské Třebové Jiřím Kosinou. Podle jeho návrhu vznikla z napadeného stromu před sportovní halou socha, která vyrůstá přímo ze země.

9. GRANTY

V roce 2008 jsme vypracovali 5 projektů a na dvou jsme se podíleli.

9.1 Z projektů MMG jsme uspěli ve čtyřech případech a celkově jsme využili **560 tis. Kč** mimorozpočtových prostředků:

- Rekonstrukce a dostavba elektronického zabezpečení objektu od MK ČR **220 tis. Kč**
- Rekonstrukce a dostavba elektronického zabezpečení objektu od Pk **130 tis. Kč**
- Restaurování střeleckých terčů od Pardubického kraje **10 tis. Kč**
- Expozice Hledání hvězdy Davidovy od Pardubického kraje **200 tis. Kč**

Neuspěli jsme v projektu:

- Restaurování střeleckých terčů od MK ČR

O přijatých dotacích na činnost MMG vypovídá následující tabulka:

Rok / dotace	Celkem tis. Kč	Min. kultury	Pardubický kraj	Ostatní
2004	50		50	
2005	130		130	
2006	135	20	65	50
2007	270	165	170	
2008	560	220	340	
Ú H R N E M	1145	405	755	50

9.2 Podíleli jsme se na dvou projektech:

Českého esperantského svazu

- České muzeum esperanta ve Svitavách od MK ČR **150 tis.**
- Město Svitavy - Vybudování výtahové plošiny do budovy muzea od MK ČR **2 mil. Kč**

9.3 Podklady a žádost o dotační limity od MK ČR na rok 2009

- Vybavení stálých expozic vitrínami CM je podán na MK ČR ve výši **230 tis. Kč**
- připravujeme na Pardubický kraj **200 tis. Kč**